

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตอบสนองของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีของการปลูกมะเขือเทศ ในระบบข้าว มะเขือเทศ		
ชื่อผู้เขียน	นายจตุรงค์ พวงมณี		
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	(เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุทธสุภา	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ	
	อาจารย์ พฤกษ์ ยืนมันตะสิริ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัญจวน สำนะเสน	กรรมการ	
	บทคัดย่อ		

จากการศึกษาข้อมูลการผลิตมะเขือเทศของเกษตรกรพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าผลผลิตมะเขือเทศยังต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ด้านการจัดการปลูกเลี้ยง เช่น การใช้ระยะปลูก การใช้วัสดุคลุมดิน การกำจัดวัชพืช วิธีการใส่ปุ๋ยและการป้องกันกำจัดโรคและแมลง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตมะเขือเทศต่ำ ในขณะที่ศูนย์วิจัยฯ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พัฒนาเทคโนโลยีมะเขือเทศด้านการปลูกเลี้ยง สามารถถ่ายทอดสู่เกษตรกรได้ ดังนั้นศูนย์วิจัยฯ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตรจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้วิธีการจัดทำแปลงสาธิตกึ่งทดสอบในพื้นที่เกษตรกร นำเอาวิธีการปลูกมะเขือเทศแผนใหม่มาทดสอบและให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการทำแปลงทดสอบ นอกจากนั้นโครงการได้จัดให้เกษตรกรที่สนใจเข้าชมการปลูกมะเขือเทศของศูนย์วิจัยฯ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตมะเขือเทศ

หลังจากโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ดำเนินงานไปแล้ว 2 ปี ได้เข้าทำการศึกษาเรื่องการตอบสนองของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีของการปลูกมะเขือเทศ ในการ

ศึกษารัั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษากเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชากรที่เข้าร่วมโครงการและกลุ่มประชากรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีประชากรที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 60 ราย และรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกษตรกรก่อนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกษตรกรเข้าร่วมโครงการหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี และชุดที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผลจากการศึกษา ปรากฏว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติที่ดีมากต่อเทคโนโลยีที่นำไปถ่ายทอดและเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยีที่นำไปถ่ายทอด ส่วนการเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีพบว่า การใช้ปุ๋ยและการใช้วัสดุคลุมแปลง เกษตรกรมีการพัฒนาในระดับปานกลาง วิธีการกำจัดวัชพืชระยะปลูก พบว่าเกษตรกรมีการพัฒนาในระดับสูง และจากการศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า ความรู้มะเขือเทศที่ได้รับจากการถ่ายทอด ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับเทคโนโลยี ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสิทธิภาพในการปลูก มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการยอมรับเทคโนโลยี เกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการปลูกมากจะมีการยอมรับเทคโนโลยีน้อยกว่าเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการปลูกน้อย

การศึกษาเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างการใช้วิธีการปลูกแบบแผนใหม่ กับวิธีการปลูกที่เกษตรกรใช้ในท้องถิ่นพบว่า วิธีการปลูกแบบแผนใหม่ให้ผลผลิตสูงกว่าวิธีการปลูกที่เกษตรกรใช้ในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกมะเขือเทศพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาดังนี้ การขาดแคลนน้ำใช้ในการเกษตร ผลผลิตมะเขือเทศราคาตกต่ำ ปัญหาโรคแมลงระบาดและปัญหาเกิดจากการนำวิธีการแผนใหม่ไปใช้ในไร่ นา จากการศึกษาพบว่า การใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุคลุมแปลงและวิธีการใส่ปุ๋ยแผนใหม่ เกษตรกรนำไปใช้ ประสิทธิภาพด้านการใช้แรงงานและต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากวิธีการเดิม แต่ในขณะเดียวกันวิธีการแผนใหม่สามารถเพิ่มผลผลิตสูงขึ้นประมาณ 1 ตันต่อไร่ และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ควรจัดให้เกษตรกรนอกโครงการเข้าชมแปลงสาธิตทั้งหมดสอบในหมู่บ้านเพื่อถ่ายทอดและกระจายความรู้ให้กับเกษตรกรนอกโครงการต่อไป

Thesis Title : FARMER RESPONSE TO INTRODUCED TOMATO
PRODUCTION TECHNOLOGY IN RICE TOMATO
CROPPING SYSTEM

Author : Mr. Jaturong Paungmanee

M.Sc. (Agriculture) : Agricultural Extension

Thesis Examining

Committee : Assoc.Prof.Dr. Paiboon Suthasupa Chairman
Assist.Prof.Dusdee Nalampang Member
Lecturer Phrek Gypmantasiri Member
Assist.Prof. Runjuan Sanasen Member

Abstract

The study on tomato production in Chiang Mai Province revealed that yield at the farm level was lower than its potential because most farmers lack knowledge on cultural practices including spacing, mulching, weeding, fertilizing and pest control. The Multiple Cropping Center (MCC), Faculty of Agriculture, Chiang Mai University has developed tomato production technologies which could be transferred to farmers and therefore, it has initiated a Technological Development and Transfer Project for this purpose. Demonstration-cum-trial plots were set up in farmer's field where farmers are involved in experimenting the new tomato production techniques. The farmers were also taken to MCC to visit the production plots to get some development ideas.

After the project had been run for two years, the present study was undertaken to examine farmer's response to tomato production technologies. There were two groups of farm population under study : those who participated in the Project and those who did not. Sixty samples were collected. Three sets of questionnaires were used. The first set was applied to farmers before technological transfer, the second to farmers joining the project after technological transfer, and the third to farmers not joining the project after technological transfer.

This study found that farmers who joined the project expressed very good attitude while those who did not join had good attitude, toward the technological transferred. Investigation on the change in input application after technological transfer revealed that farmers improved moderately in fertilizing and mulching practiced while they improved greatly in weeding and spacing practices. From the analysis on variables influencing technological adoption knowledge transferred level was found to statistically significantly correlate with the adoption while farming experience appeared to relate inversely with the adoption specifically those with greater farming experience would have less acceptance than those with less experience.

The comparison between yield from modern practices and that from traditional techniques indicated modern practices gave statistically significantly higher yield.

It is recommended that, in the future, the other non-participating farmers should be invited to visit demonstration-cum-trial plots in the village in order to transfer these technologies to other villagers outside the project area.